

Az új Áfa törvény értelmezési és megvalósítási kérdései

A tavaly elfogadott, január 1-jétől hatályos Áfa törvény az uniós irányelv pontatlan átvétele, valamint az ajánlások figyelmen kívül hagyása miatt több – eddig rutinszerűen kezelt – ügyletet kockázatos területté tett. A fordított adózásra vonatkozó rendelkezések pontatlan jogszabályi háttére egyebek mellett az építőiparban és a mezőgazdaságban okoz fejtörést a vállalkozóknak.

A fordított adózás azt jelenti, hogy a termék értékesítője vagy a szolgáltatás nyújtója helyett az adóalany vevő az, aki az Áfa bevallására és megfizetésére kötelezett. Mindennek megfelelően bizonyos ügyletek esetében az eladónak vizsgálnia kell, hogy a vevő adóalany-e, és ennek tudatában kell eldöntenie, hogy az Áfa-val növelt összegről, vagy Áfa nélkül állítja-e ki a számlát. Tekintettel arra, hogy az APEH nem ad információt az egyes cégekre vonatkozóan, az adóalanyiság megállapítására a vevő nyilatkozatát jelenleg az egyetlen elfogadott – és javasolt – módszer. Ettől függetlenül azonban egy nettó módon kiállított számla után az adóhatóság adóhiányt állapíthat meg az eladónál, amennyiben annak vevője – akár az eladónak tett nyilatkozata ellenére – nem adóalany.

A legjelentősebb problémát mégsem ez, hanem az új törvény 142.§ (1) b) pontja okozza, amely szerint a vevő státuszától függően a fordított adózásnak megfelelő számlát köteles kiállítani az adózó ingatlanhoz kapcsolódó építés-szerelési, fenntartási, takarítási, tisztítási, karbantartási, javítási, átalakítási és bontási szolgáltatások nyújtása esetében”.

Az ingatlan fogalmára sem az adó törvények, sem a Ptk. nem ad pontos meghatározást. Az APEH is csak az illetéktörvény meghatározására tud hivatkozni 2008. január 8-án kiadott tájékoztatójában, amely szerint ingatlan „a föld és a földdel alkotórészi kapcsolatban álló minden dolog”. A joghely kommentárjából egyértelműen kiderül, hogy a jogalkotó a földdel „alkotórészi kapcsolatban álló” növényzetet is ide sorolta. Így történhet meg az, hogy egy, az építőipar adócsalásait megelőzni hivatott törvényi változás a mezőgazdaság – és egyéb területek – szereplőit is kiteszi a korábban már bemutatott, fordított adózásból fakadó kockázatoknak, kellemetlenségeknek.

Habár az EU kiemelten felhívta a figyelmét minden, a fordított adózást bevezető tagállamnak arra, hogy a jogbiztonságot, a szektorsemlegességet és a jóhiszemű adózók védelmét minden körülmények között biztosítani kell, a pénzügyi kormányzat továbbra sem támogatja a bizonytalan helyzet megoldását jelentő törvénymódosítást.

- 2008. január 10. -

Kerényi Máté